

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely, Fő tér 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyiltérben minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 kor

negyedévre 2.50 korona.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után 2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy liszbetűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések térmérték szerint egy négyszög centim. után 8 fill. — Állandó hirdetésnek árkedvezmény.

Megint letörtek.

Irta: Dr. Lengyel Zoltán.

Őszinteség nélkül nem lehet sikeres politikát csinálni. Még Magyarországon sem. A kormány se teheti ezt meg, az ellenzék annál kevésbé. Ha megpróbálják annál nagyobbat buknak. Jó ellenzéki politikára pedig nálunk nagy szükség volna. A közjogi keretváltozásról nem is beszélünk, mert a mai nemzetközi helyzetben ez a leghitványabb spekuláció és kártékony nemzetellenes merénylet lenne. A rendes ügykezelés is megköveteli a parlamenti ellenőrzést. A váltógazdaság lehetőségét és eszményeink ébrentartását. De ennek az ellenzéki politikának is az előfeltétele és alapja a belső igazság, a meggyőződés hite és mindenkiel szemben való teljes őszintesége. Ami politikánk ezt régóta nélkülözi. A vezérek lecsusztak erről már az 1905. január 26-iki választatás óta. A meglepetésszerű nagy siker elbizakodottá tette őket. A máriák kezdtek élni, a jövővel nem törődtek. Végleg elcsapták maguktól a koalíció kormányrajutása után. Szégyen róla még beszélni is. Még egymásközött se tudtak egyet érteni. A közönséges rablóbeesületet sem tartották szem előtt. Nem számítottak a hatalmi helyzettel. Rosszul kormányozták a fővezérek. Tul-spekuláltak magukat az alvezérek és a népség, katonaság, a döntő fordulatot az okozta, hogy az egységes kormányképes pártalakítás és a nemzetszervezés eszméjét elutasították maguktól. A többi csak következmény. A Justh párt különválása, az önálló bankkal való népbolondítás, az általános választójoggal való ámitás, a parlament anarkhia, a sztrájk, az alkotmányvédelemmel való hengegés és minden egyéb. Csoda-e hát, ha ilyenformán zsákutcába jutottak, amelyből nincs más kivezető út mint töredelmes bevallása a hibának, a visszatérés az őszinteség útjára. A feltétlen behódolás a nemzet nagy érdekei előtt és a visszatérés a becsületes kötelesség teljesítésre. Minden egyéb csak kár a nemzetre, de egyúttal öngyilkosság az ellenzékre nézve. Ide vezet lépésről-lépésre az elhibázott taktika folytatása. A tagadás a mit a multra nézve cselekedtek, a szépítgetés, amivel a

bűnöket palástolni próbálják, és a gyalázkodás, amit tisztességes ellenfelekkel szemben állandó fegyverrel használnak régóta. Hiába ült fel sajtómunkásainak egy része, amikor őket szerepeltetik ok és érdem nélkül, a való tényeket elhallgatja a látszatokat felfújja és világgá kürtöli. Nem segít. A nemzet nem süket és vak. Nem felejtett el mindent és megtanult sokat örök időkre.

Hiába igyekeznek a fehéret feketére mázolni, a szerecsent fehérre mosni, mint a kivételes törvény körül cselekedtek. Hiába leplezik a bukást, a kordonig való sétálással és vissza sétálással. Hiába, nem jönnek be a nemzetgyűlés házába, hol annyi bünt halmoztak össze az elmúlt két évben, hogy maguk is restellik.

Az események rohannak előre. A nemzet válságos helyzetbe jutott, a gazdasági romlás irtózatos, a külügyi helyzet viharfelhői nem vonulnak el egünkről. Ha Isten megment a nagy csapástól: akkor is örök vádként fog felhangzani ellenük, hogy ilyen időkben hcmesterkedéssel rontották a dolgot, komoly felelősségteljes, becsületes helytállás helyett. Ha pedig ránszakadnak a bajok: akkor a keresztviz sem mossa le senkiről azt az átkot, amelylyel a bajokban való bűnrészességet fogja a történelem színe előtt megállapítani a jövő nemzedék. Itt más alternatíva nincs. Ezért kellett sikra szállanunk minde-
niknek, aki magára és hazájára ad még valamit, kellett kiállanunk azoknak, akiket a léha erőtlenség terrorizmus meg nem ingat és vétót kiáltani a Justh-féle örjongs ellen, mely a következetesség jálorcájával akarja leplezni azokat a menthetetlen mellékcólokot, melyek őket a romlás, a rombolás, az erőszak és a bukás útjára vitték, mert isteni szerencse, hogy a nemzet józansága és belátása megmentette az országot eddig a nagyobb bajtól. Csak ők törtek le. Az ország fölött, e gyalázatos belső hadjárat dacára is a gondviselés örökdi.

— dec. 14.

Felfüggesztették az adókvétést. A legújabb belpolitikai érdekesség, hogy a kormány döntött az adótörvények felfüggesztésének dolgában. Teleszky János pénzügyminiszter ugyanis pénteken kijelentette, hogy ragaszkodik ugyan az adótörvények

életbeléptetéséhez, de hajlandó addig, amíg a gazdasági viszonyok nem változtak meg, az adókvétést felfüggeszteni.

A város parlamentjéből.

Nagy ügyek a közgyűlés előtt.

A szabályrendelet módosítása. — A kereskedelmi iskola kölcsönügye.

— dec. 14.

Szokatlanul nagy érdeklődés mellett kezdődött meg pénteken délután a képviselőtestület rendkívüli közgyűlése, melynek tárgysorozatán kevés, de annál fontosabb tárgy szerepelt. Ilyen fontos dolog volt elsősorban az 1912. évi LVIII. t.-c. rendelkezésének végrehajtása, mely törvény a városokat kötelezi arra, hogy eddig érvényben volt szabályrendeleteiket változtassák meg, illetve az említett törvényben előírt rendelkezések szerint módosítsák. A másik, szintén igen fontos tárgya volt a közgyűlésnek a kereskedelmi iskola építésének rég huzódó dolga, amely hál Istennek megint előbbrejutott egy meglehetősen jelentékeny lépéssel, amennyiben az építéshez szükséges 200,000 kor. kölcsön felvételének lehetőségéhez s annak módjához ért el.

Mindkét ügyben számos felszólalás történt, sőt egyes részleteknél heves viták is voltak és így a pénteki közgyűlés meglehetősen mozgalmas képet nyújtott. A nagyfontosságú ügyeket tárgyaló közgyűlés részletes lefolyását, a két nagyfontosságú tárgynak megfelelően két részre osztva, a következőkben adjuk:

1. Az új szervezési szabályrendelet.

Nagyszámu képviselőtestületi tag jelenlétében 3 óra után nyitotta meg a polgármester a közgyűlést s azonnal tárgyalás alá vették a közigazgatási, rendészeti és pénzügyi bizottságok együttes üléséről felvett jegyzőkönyvet, melyben az illető bizottságok a szabályrendelet módosítására vonatkozó véleményüket nyilvánítják. Vita nélkül fogadták el ezt a jegyzőkönyvet s ezután több tag kérésére elrendelte a polgármester a szabályrendelet módosításainak felolvasását.

A módosítás első része a tisztviselőknél fokozatokba való sorolására, illetve a törvény rendelkezésének megfelelő elnevezésére vonatkozik. Ilyen új beosztást, illetve elnevezést kapott a városi mérnök főmérnöki címmel s emellett egy mérnöki állást szerveztek. A rendőrségnél a rendőrtollnok állást megszüntették s rendszeresítették egy új állást, a rendőrfogalmazói állást. Más elnevezést nyert az adóügyosztály vezetője is, ki-nek eddig használatos címe: adóta-

násos volt, ez az elnevezés most megszűnt s helyébe „számvevő, az adóügyosztály vezetője” lépett. Kissé furcsa ugyan az elnevezés, mert az adóügyosztály vezetője éppen nem végez számvevői teendőket, azonban a törvény erre a fizetési fokozatra csak a számvevő, vagy I. aljegyző elnevezést ismeri el. Volt is e fölött némi vita, azonban elvégre is nem az elnevezés, hanem a fiz. fokozatba való osztályozás a fontos.

Nagyobb vitát provokált a polgármester helyettesítésére vonatkozó módosítás, amely az eddig érvényben levő szabályrendeletet változatlanul meghagyandónak tartja, hogy t. i. 8 napig a mindenkori árvaszéki ülnök helyettesíti a polgármestert, 8 napon túl a képv. testület rendel helyettest. Többek hozzászólása után két indítványt bocsájított szavazás alá a polgármester, a dr. Reichard Salamon és dr. Buza Barna indítványát, mely a változatlan meghagyást s a saját indítványát, mely oly módosítást ajánl, hogy a képviselőtestület évről-évre dec. hóban egy évi időtartamra rendelje ki a polgármester helyettesét. Ezt az indítványt azonban leszavazták és az eddigi rendet határozták továbbra is fenntartani.

Megcsappant érdeklődés mellett folytatták ezután a szabályrendelet módosításának további tárgyalását. Elfogadták a kezelőszemélyzet és egyéb alkalmazottakra vonatkozó beosztást, a díjnokoknak három fizetési osztályba való sorolását s a szabályrendelet többi részének tárgyalását szombatira halasztották.

2. A kereskedelmi iskola körül.

Öt pernyi szünet után folytatta a közgyűlés a tanácskozást és pedig a kereskedelmi iskola nagyfontosságú ügye felett. Az ügy állásáról és az e heti fővárosi utjáról a polgármester a következőkben számolt be, egyúttal részletes javaslatot tevén a kölcsön-ügy megoldására.

Tisztelt Képviselőtestület!

A múlt hó 13-án a felsőkereskedelmi iskola építkezési céljaira engedélyezett 200,000 korona állami kölcsön felvétele érdekében a pupilláris biztosíték mellőzését kérelmezte az eljáró küldöttség a valóság és közoktatásügyi kormánytól, e kérelem azonban teljesíthető nem volt.

Ennek következtében a képviselőtestület egyik közgyűlésén kifejezett kívánsághoz képest, miután már előzőleg az eddigi kölcsöneinket folyósító Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak és az Első Hazai Takarékpénztárnak a város vagyoneleltárát megküldöttem, folyó hó 10-én személyesen tárgyaltam a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank jelzálogosztályának vezetőjével, hogy hajlandó-e a Bank megadni az engedélyt arra, hogy a 200,000 korona állami kölcsön erejéig a zálogjog a város ingatlanaira első helyen bekebeleztessek? Az osztályvezető arról értesített, hogy a bank igazgatóságának határozata az, hogy a város lekötött ingatlanai közül csak azt hajlandó kibocsátani, amelyen az is-

Moskovits Herman

posztó- és gyapjuszövet divatáruháza

Sátoraljaujhely, Rákóczi-utca 6. szám.

Már megérkeztek a legújabb divatu angol férfiruha szöve-
tek, télikabát kelmék, és kiváló minőségű, legújabb divatu

== SZÖRME ÁRUK. ==

Mérték utáni megrendelések gyorsan készítettnek

Lapunk mai száma 8 oldal.

kola felépülni fog. Megjegyzem, hogy az Első Hazai Takarékpénztár irásában értesített arról, hogy a bekebelezés ellen kifogása nincs, még abban az esetben sem, ha az a város összes ingatlanaira eszközöltetik.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatóságának határozata következtében dr. Nagy Arthur h. ügyész-szel Klauzál Gábor miniszteri tanácsost keresetmel, hogy vele a kölcsön felvételének feltételeiről tárgyaljak. Kérdést intéztem a nevezett miniszteri tanácsoshoz arra vonatkozóan, hogy hajlandó lenne-e a kormány 200,000 korona kölcsön pupilláris biztosítékul a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank által kibocsátott ingatlan s az azon építendő iskolát elfogadni? Klauzál miniszteri tanácsos oda nyilatkozott, hogy hasonló esetekben az emelendő iskola épület is felvételre biztosítékul s ő a maga részéről a bizottságban a felajánlott biztosíték elfogadását fogja ajánlani, s amennyiben a felajánlott ingatlan és az emelendő iskolaépület becsértéke a törvényes követelményeknek megfelelően fog, a kölcsön folyósításának nem lesz akadály.

Hogy a bizottsági tárgyalás kedvező eredményre biztossá tette, Kazy József államtitkár arra kértem fel, hogy a megajánlott biztosíték tárgyalása előtt dr. Náray Szabó Sándor államtitkárral lépjen érintkezésbe s őt az ügy jóindulatú kezelésére kérje föl.

Az ügyben történt személyes eljárásom eredményéhez képest indítványozom, hogy a vallás- és közoktatásügyi kormány által engedélyezett 200,000 korona kölcsön jelzálogi biztosítására ajánltassék fel:

1. A városi f. kereskedelmi iskola:

építkezési helyül kijelölt Andrassy-utcai belső rész; (rég. közoktatási telke.)

2. Az emelendő iskola épület.

3. Mindazon ingatlanok, melyek a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank által folyósított kölcsönök felvétele óta a város tulajdonába mentek át.

Az ingatlanok értéke birói becsülés útján lévén megállapítandó, utasítsassék a polgármester, hogy a becsülés foganatosítása iránt a kir. bíróságot haladéktalanul keresse meg.

Indítványozom végül, hogy e határozat azon részében, mely szerint a felajánlott ingatlanok megbevétele rendeltetett el, a felelősségre való tekintet nélkül végrehajtandónak mondassék ki.

A határozat a községekéről szóló törvény 24. §-a értelmében törvényhatósági jóváhagyás végett felterjesztendő.

A polgármester előterjesztéséhez többen szólottak hozzá, de *Bettelheim* Jakab dr. kivételével mindnyájan helyeselték azt, így *Lichtenstein* Jenő dr., *Reichard* Salamon dr. és *Haas* Bertalan dr., akik mind üdvöskének és örvendetesnek mondták, hogy az állami kamatmentes kölcsön megszerzésének módja végre nyitva áll. *Bettelheim* Jakab dr. a becselési és bekebelezési költségek magas volta miatt aggályoskodott, de aggályait egyedül maradt.

A közgyűlés egy szavazat ellenében elfogadta a polgármester indítványát.

Ezután az elnök a gyűlést, — a szervezési szabályrendelet folytatódó tárgyalása végett — mára halasztotta. A ma délutáni gyűlésről szerdai számunkban írunk.

A kormány a Tokajhegyaljáért.

— Törvényjavaslat a tokaji szőlőtulajdonosok segítésére. —

— dec. 14.

Mialatt az ellenzék egész siralmas szereplése abban merül ki, hogy naponta 10—15 főnyi csoportban tüntető felvonulást rendez, és egyébként kivonja magát minden komoly parlamenti munka alól, addig a kormány alkotásokkal és a nemzet javát szolgáló új törvényekkel igazolja azt az eljárását, mellyel a parlamenti anarchiát ha erőszakosan is, de épen az utolsó órában megtörte. Amilyen véres felhők mutatkoznak a külpolitikai helyzet horizontján, annyira örvendetes, hogy a belpolitikában végre, oly hosszú meddőség után igazán alkotásokat látunk, végre igazán komoly munka folyik.

Különösen örvendetes a Tokajhegyalja sok csapástól sújtott gazdaközönségére, hogy végre igazán érezhetik az államnak komoly tetteiben megnyilvánuló támogatását, melyre oly nagy szükségük van az egymásra következtetett sok elemi csapás és a nyomasztó közgazdasági viszonyok között. A mostani kormány már eddig is számos értékes bizonyosságát adta annak, hogy a Tokajhegyalja nagy közgazdasági fontosságát teljes mértékben értékeli és a múlt évi 600,000 koronás állami segítség, az ujhelyi borközpont létesítése, a Tokajhegyalján eszközölt állami borvásárlások stb. egytől-egyig fényes jelei voltak annak a jóindulatnak és áldozatkészségnek, mellyel a gróf Serényi Béla földminiszter és Kazy József államtitkár vezetése alatt álló földmi-

velésügyi miniszterium a tokaji borvidék érdekeit felkarolja, azonban mindezeknél is nagyobb örömet és meglepetést fog kelteni a kormány által a parlament elé most beterjesztett törvényjavaslat a tokajhegyaljai szőlőbirtokosok segítésére.

Igaz, vártunk erre a javaslatra s intézkedései nem lehetnek különös meglepetésszámba, — aminthogy nem is lehetnek meglepőek a kormánynak már eddig is sokszor kimutatott jóindulata után, azonban épen a mai nehéz helyzetben, a mai zavaros külpolitikai viszonyok s a kormány ezerféle nagyfontosságú elfoglaltsága között alig lehetett remélni, hogy a javaslat épen mostanában aktuálissá váljék. Annál örvendetesebb, hogy ez most megtörtént s hogy Serényi Béla gróf az erről szóló törvényjavaslatot a szerdai képviselőházi ülésen beterjesztette s így tekintve, hogy a képviselőház tárgyalásai ma már, hála Istennek, normális lefolyásúak, az üdvös javaslatból a legrövidebb idő alatt törvény is lesz.

A nagyfontosságú törvényjavaslat indokait és intézkedéseit a következőkben ismertetjük:

A tokaji borvidékhez tartozó szőlőket az utolsó négy esztendőben igen súlyos elemi csapások érték, s főleg azokat a szegénysorsú szőlőtulajdonosokat sújtották legérzékenyebben, a kik szőlőiket annak idején saját anyagi erejükből nem tudták beültetni, s szőlőfelújítási kölcsönöket vettek igénybe. Ezek a szőlőtulajdonosok a szőlőkből az utóbbi években nem élveztek jöve-

delmet s így a kölcsön után járó törlesztési részleteket nem tudták megfizetni. A kölcsönhátralékok ennélfogva, felszaporodott járulékaikkal csak tömeges kényszervégrehajtások útján lennének behajthatók, a mi a szőlősgazdák anyagi tönkretételével járna.

Bár nem tekinthető állami feladatnak egyes, elemi csapások vagy üzleti konjunkturák kedvezőtlenége folytán a romlás veszélyében forgó magángazdaságok közvetlen támogatása, a kormány a jelen esetben mégis állami támogatásra határozta el magát, s esőtörtökön törvényjavaslatot nyújtott be a tokaji borvidék szőlőtulajdonosainak segélyezéséről. Indokolja ezt nemcsak közgazdasági, de az érzésben gyökerező szempontokkal is. A világhírű tokaji bortermő szőlők fentartása akkor, a midőn erre a birtokosok anyagi ereje elégtelen, méltán sorolható ama feladatok közé, melyek az állam kivételes segítségét igényelhetik.

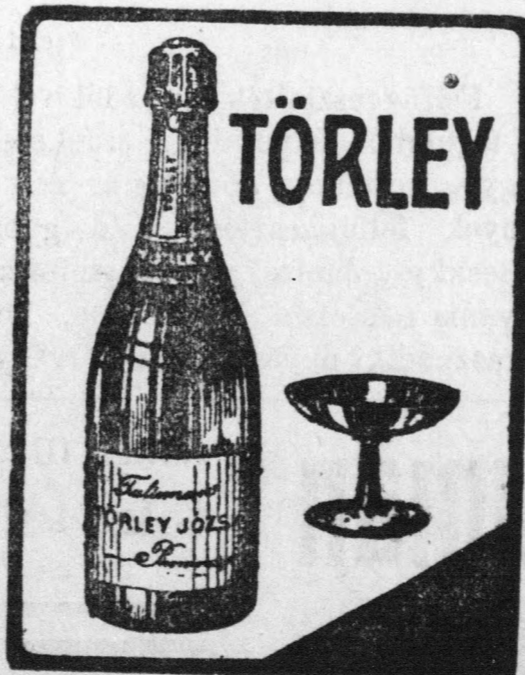
A támogatás a törvényjavaslat szerint abban a formában történék, hogy az állam teljes összegben előlegezi a szőlőtulajdonosok tartozásait. Ez által a hitelező pénintézet követeléseit kielégítetnek s az államkincstár válik a szőlőtulajdonosok hitelezőjévé. Az ily módon az államkincstárral szemben előálló tartozások csekély évi részletekben kamatfizetési kötelezettség nélkül lennének visszafizetendők.

A beterjesztett törvényjavaslat felhatalmazza a pénzügyminisztert, hogy a tokaji borvidékhez tartozó községekben azokat az elemi csapások által sújtott szőlőtulajdonosokat, akiknek szőlőit az 1896. évi V. t.-c. alapján felvett szőlőfelújítási kölcsön terheli, abban a kedvezményben részesítse, hogy a szőlőfelújítási kölcsönből kifolyólag a hitelező pénzügyintézzel szemben fennálló tartozásait helyettük előlegezésként kifizethesse.

A kedvezményben csak azok a tokaji borvidéki szőlőtulajdonosok szabad részesíteni, akiknek szőlőit az 1909., 1910., 1911., vagy 1912. évben oly elemi csapás érte, melynek következtében az illetők fizetési kötelezettségeiknek a szőlő jövedelméből nem voltak képesek eleget tenni s akik anyagi viszonyaiknál fogva tényleg rá vannak utalva.

A kedvezményben részesült szőlőtulajdonosok az államkincstártól helyettük kifizetett összeget 1914. évtől kezdődőleg 25 éven át, minden év január 1-én esedékes egyenlő évi részletekben, kamatmentesen kötelesek az államkincstárnak megtéríteni. Az első törlesztési részlet 1914. évi január hó 1-én esedékes.

Az állami előleggel terhelt szőlőművelését a földművelésügyi miniszter ellenőrzi és ha azt állapítja meg, hogy a szőlőt hanyagul művelik, a még fennálló összeg a pénzügyminiszter által egészben és egyszerre esedékessé nyilvánítható. Az egyszerre esedékessé lett állami előlegösszeget az adós 15 nap alatt köteles az államkincstár részére befizetni.

A rendetlen Ujhely.

A vasútállomáshoz vezető ut siralmas állapota. — Az örökké sárva levő állomás borelárasító hely. — Rendet kérünk!

Uj sorozat az ujhelyi mizériákból

— dec. 14.

Egy városi képviselőtestületi tag tollából vesszük a következő sorokat, melyek folytatását képezik annak a sorozatnak, melyeket lapunk hasábjain az ujhelyi apróbb-nagyobb mizériákról az utóbbi időben közöltünk. A cikkíró, aki ugy a képviselőtestületen, mint hírlapi felszólalásaiban is már többször tanúságot tett gyakorlati érzéktől vezettet helyes ítéletéről, ezuttal is érdekes és fontos dolgokra hívja fel a közfigyelmet alábbi írásában, a melyre különösen a város urainak, de a vármegye vezetőségének érdeklődését is felhívjuk. Ime:

Talán nem teljesen helytelen az a meggyőződés, hogy az emberben leginkább az a benyomás a legmaradandóbb, amit először kap valakiről vagy valamely dologról s az első benyomás adja meg az irányt ahhoz, hogy valamely dolgot miként bíráljunk el s minő véleményünk legyen a továbbiakra nézve.

Igy vagyunk ezzel a társadalmi, így az üzleti életben, így a városokkal, egyes vidékekkel, sőt így vagyunk a szerelemben is.

Az első impressziótól függ leg-többször valakinek vagy valaminek tetszése és nem tetszése.

Ha ismeretlen városba megyünk, rendszeren az első látnivaló ragad meg bennünket s leginkább az első kép után gondoljuk el, hogy körülbelül milyen várost fogunk látni.

Nem tudom emberi gyarlóságunkban rejlik-e annak titka, hogy az első benyomás ily nagy hatást idéz elő lelkünkben s szívünkben egyaránt, avagy tények igazolják azt, de annyi bizonyos, hogy az emberiség legnagyobb része helyesen fogadja el e tételt.

Eddig ugyan úgy tudtam, hogy mindnyájunkban él e gyarlóság, de Sátoraljujhely város előjárósága kivételt képez ebben is.

Sok városban jártam úgy itthon, mint külföldön s mindenütt arról győződtem meg, hogy a városok legtöbbje a vasuti állomástól a városba vezető ut s környéke rendbehozataláért, szépségeért mindent elkövet, csak hogy az idegenben, aki először jön a városba jó benyomást keltsen, megtesz minden lehetőt azért, hogy lássa ez az idegen, mennyit törődik vele a város.

Városunk nem így gondolkozik. Ha hozzánk idegen jön először, másodsor, ha csak különös érdekei nem hívják, nem fog bejönni a városba, még ha várakoznia is kell a vasuti állomáson.

Ha nálunk esős vagy sáros időben valaki a vasuti állomásról a városba óhajt menni, annak vagy kosíra kell ülni, vagy pedig egy sár-tengert kell megusznia.

Vajjon gondolt-e már a város t. előjárósága arra, hogy e rettenetes sáros gyalogjáró káros hatással van városunk kereskedelmére is?

Első pillanatra talán hihetetlennek látszik a kettő közötti összefüggés, de ha kissé gondolkozunk, belátjuk, hogy a káposcs meg van.

Városunk vasuti állomása igen fontos vasuti gócpont, vonatforgalma elég nagy, utasforgalma szintén megfelelő s többirányú elágazása lévén, az utasoknak sokszor óraszámra is kell várakozniok csatlakozásra.

Sok utas — hisz ezt magunkról is tudjuk — a várakozást arra használja fel, hogy megnézi a várost s

ha valami bevásárolni valója van, vagy akaratlanul is megtetszik neki valami, megveszi, szórakozást keres a kávéházban vagy másképen, de a városban tölti el a különben unalmas várakozási időt, melyből egy városnak csak haszna, azonban kára sohasem lesz.

Városunkban azonban rossz időben ez ki van zárva, mert ha egy utas a város kedvéért vagy unalmának elűzése végett megkísérli a városba való bejövételt, az a gyalogjáró kezdetén visszafordul s inkább unatkozik az állomáson, semhogy a térdig érő sárban a városba menjen.

Azt hiszem, hogy végre ideje volna már, hogy a város a vasuti állomástól a városba vezető legforgalmasabb gyalogjárót rendezze, annál inkább, mert a borközraktár is nem sokára átadatulán rendelkezésének, az idegenforgalom emelkedését remélhetjük annál inkább, mert a város a kereskedelmi miniszternek néhány évvel ezelőtt ígéretet tett, hogy ha a Máv. a városba vezető kocsit át kiburkolja, úgy a város is a gyalogjárót kikövezi.

A Máv. a kocsit 1911-ben már rendbehozta, de a város ígéretét nem váltotta be máig sem, bár a pótdát minden órában nagyobb lesz.

Tudom, hogy áldozatába kerül a városnak megfelelő gyalogjáró létesítése, de ez nagy érdek lévén, feltétlenül s mielőbb meg kell ezt csinálni s nem szabad többé mindenféle olcsó s hitvány hintő anyaggal folytonosan kísérletezni, mivel e hiábavaló kísérletezésekre kiadott pénzből már rendes aszfalt vagy betonjárót lehetett volna csinálni.

(Az állomási borüzlet.)

A borközraktárt említvén, kell, hogy ezuttal még egy fontos körülményre felhívjam az érdekelteket.

Pár évvel ezelőtt ugyanis nagy utánjárással sikerült kieszközölni a keresk. miniszternél, hogy Sátoraljajhely és Hegyalja vidékeire való tekintettel a vasuti állomáson helyiséget s engedélyt kaptunk világhírű boraink reklamizására.

Az engedély nagy örömet keltett a bortermelőknél, a város pedig nagy lelkesedéssel, nagy áldozatok árán hozzáfogott a helyiség berendezéséhez s tényleg elég hamarosan megfelelő helyiséget létesített.

A lelkesedés s érdeklődés azonban igen rövid ideig tartott, sőt folytonosan alább szállott s valljuk meg őszintén, ma már teljesen elhanyagolt állapotban van a helyiség s a kezelés.

Alig törődik valaki ezzel a nagyon fontos üzlettel, ellenőrzést ugyszólván senki nem gyakorol, a helyiség a vonatok közlekedése alatt legtöbbször zárva van s ha egy-egy utas be akar térni oda s bort venni, úgy csak szomorú tapasztalatokat, de bort nem szerezhet.

A város ezzel ugylátszik mit sem törődik, úgy gondolkozván, hogy ha valaki tényleg venni akar a jó hegyaljaiából, ott van a vasuti vendéglő, ugyanazt a bort megkaphatja ott is.

De hát minek dobott ki a város annyi pénzt a helyiségre, miért fizeti ma is a helyiség bérét, az elárúsítónót, az ellenőrző közeget stb., ha a kívánt célt elérni véli a város azzal, hogy a vasuti vendéglőben ugylis kapható e borokból?

E gondolkodásmódra szintén csak azt kell felelnem, hogy a város fel fogása helytelen.

E sorok írója e napokban szemés fültauja volt, amikor két német utas a borelárúsító helyiségbe akart bemenni azért, hogy néhány üveg bort vásároljon.

A helyiség, mint oly sokszor, természetesen zárva volt s a német utasok érdeklődésére egyik magyar ember azt a felvilágosítást adta, hogy ugyanazon borok kaphatók lévén a vasuti vendéglőben is, térjenek be oda. A németek nem mentek be a vendéglőbe kijelentvén, hogy ők a

vendéglőben árusított borban nem bíznak meg, ha hasonlónak is látszik — aminthogy tényleg ugyanaz az a bor is — s bor nélkül tovább utaztak.

Ha komolyan megfontoljuk, a németek eljárását s felfogását helyesnek kell elismernünk, akként vélekedvén ők, hogy ha a vendéglőben ugyanazon bort kapnák mint a külön berendezett helyiségben, mi okból lett volna szükség arra, hogy két lépéssel távolabb egy drága helyiséget tartson a város ugyanazon cél elérése végett.

Ha mi magunk ily nemtörődőséggel viseltetünk érdekeink iránt, ha a Hegyalja felvirágoztatása, mesebeli borainak terjesztése érdekében ily közönyt árulunk el, vajjon zugalódhatunk-e, ha a külföld bizalmatlan boraink iránt s kénytelen vagyunk ugyszólván holt tőkéket hevertetni pincéinkben.

Ugyan mit gondol a város t. előljáróság, minő véleményel, mily bizalommal lesz a külföld Hegyalja bortermelése s borai iránt, ha mi ezt a tele torokkal hirdett reklám helyiséget kénytelenek leszünk teljesen bezárni!

Parturiunt montes, nascitur ridiculus mus!

Azon hitben, hogy a város mulasztásai folytán bekövetkező kedvezőtlen eredmények, nemcsak Sátoraljajhely városra, hanem egész Hegyaljára s így a megyére is káros kihatással kell, hogy legyenek, helyes volna, ha a vármegye közönsége magáévá tené az ügyet, rendet teremtené.

Nagy-Tótország

főölt vitáznak

az ujhelyi „Vörös Ökörben“.

*

Panaszos kövesdi magyarok a „Zemplén“ szerkesztőségében.

*

Pánszlávok Alsó-Zemplénben?

— dec. 14.

Megleppő hírrel, jobban mondva panasszal állított be a mai napon két gazdaember szerkesztőségünkbe s arra kértek benünket, hogy a velük történt esetet hozzuk nyilvánosságra s ajánljuk a hatóságok figyelmébe. Ennek a kérésnek annál is inkább eleget teszünk, mert valóban nem tartjuk közömbösnek azt a szerencsére még elszigetelten mutatkozó jelenséget, hogy a pánszláv metyely már vármegyénkben is s ami kiváltságos meglepő, az alsó járásokban is érezteti veszedelmes hatását.

Az eset maga a következő: Ma délelőtt megjelentek nálunk Benkő Sándor és Görög Ferenc kövesdi gazdaemberek s elmondották, hogy egyenesen a helybeli „Vörös Ökör“ koresmából jöttek hozzánk, amelyik koresmában felháborító dolgok tanui voltak. A helyiség ugyanis tele volt lasztóci és garanyi tót gazdákkal, akik ott nagy hangon politikáltak s azt hangoztatták, hogy ideje is már egy háborúnak az oroszokkal és a szerbekkel, hogy a magyar uralomnak a szlávok földjén vége legyen. Nem sokáig fognak már uraskodni a magyarok, — beszéltek állítólag a meglehetősen beszeszelt tótok, — mert jönnek a szerbek és oroszok s megcsinálják a Nagy-Tótországot, amikor majd a tótok ismét elfoglalják az országotban a vezető helyet.

A mi panaszos magyarjaink persze nem hallgatták szólanul ezeket a felháborító bolondságokat, hanem belelegyedtek a beszélgetésbe és erőlyesen kikeltek a hazafiatlan kifakadások ellen, de vesztükre, mert a nagyszámú tótok dühösen fordultak ellenük és a legsértőbb módon torokolták le őket. Sőt annyira fenyegető magatartást tanusítottak ellenük, hogy

ők, mivel a nagy tömeggel szemben csak ketten voltak, de meg különben sem akartak verekedésbe elegyedni, jobbnak látták eltávozni.

Igazán, rendkívül csodálatos és a veszedelmes agilitással dolgozó pánszláv ügynökök hatalmas tevékenységére mutat, hogy még az alsözempléni tótajku lakosság között is észlelhető ilyen hangulat, amely nép pedig tudvalevőleg elég jómódú s mindezeideig a pánszláv üzelmeken teljesen kívül állott. Valóban ideje volt azoknak az erélyes kormányintézkedéseknek, amelyekről csak rövid idő előtt számoltunk be s amelyek az északmagyarországi izgatók ellen irányulnak. Az izgatás tudvalevőleg már annyira megy, hogy legutóbb a munkácsi püspök is elhatározta, hogy személyesen fogja bejárni egyházmegyéjének nagyobb községeit, ellensúlyozandó azt a népbolondítást, mely szerint „nincs messze az ideje a fehér cár eljövételének, aki aztán megteremti a Nagy-Tótországot.“ Ime, ez az esztelen lázalom, Szvatopluk feltámadott Nagy-Tótországa már Ujhely kellő közepén, a „Vörös Ökörben“ is kísért az egyébként békés, jóra való nép felizgatott fantáziájában.

A szerencsi főbíró körül.

Két befejezett pör.

— dec. 14.

Bocsánatkérésrel elintéztett sajtóper

Azoknak a sokféle tamadasoknak egyike, melyek a Gortvay Aladár szerencsi főszolgabíró ellen megindított személyes hajszából eredtek, csütörtökön nyert befejezést a budapesti törvényszék előtt, és pedig azzal, hogy dr. Halász Lajos, ki Az Estben Gortvayt támadó cikket tett közzé, az alaptalanul megvádolt főszolgabírótól bocsánatot kért. Az ügyről és előzményeiről ez a tudósítás szól:

A képviselőház 1910 június 28-ki ülésén Nagy Sándor országgyűlési képviselő Gortvay Aladár szerencsi főszolgabíróra sértő közbekiáltást tett. Dr. Halász Lajos, Az Est munkatársa, másnap a képviselőház folyosóján megkérdezte Nagy Sándort, hogy mire vonatkozott ez a kijelentés. Az Estben megjelent közlemény szóról-szóra reprodukálta volt azt, a mit Nagy Sándor — egy másik ujságíró jelenlétében — dr. Halász Lajosnak a nyilvánosság részére mondott. Ennek dacára, mikor Gortvay főszolgabíró a cikk tartalmáért sajtópert indított, Nagy Sándor a nyilatkozatáért a sajtójogi felelősséget nem vállalta. Így azután a sajtójogban, melyben csütörtökön volt a budapesti törvényszéken a főtárgyalás, dr. Halász Lajos lett volna a vádlott. A tárgyalás megkezdésekor dr. Halász Lajos kijelentette, hogy minthogy neki semmi oka és kedve nincs a Nagy Sándor országgyűlési képviselő személyes antagónizmusából eredő vádakért Nagy Sándor helyett vádlóként szerepelni. Gortvay főszolgabírótól bocsánatot kér. Együttal konstatalta, hogy a cikk folytán Gortvay ellen megindított fegyelmi eljárás sem azt, hogy Gortvay ellen anyagi ügyekből bármiféle panasz lett volna, sem a Nagy Sándor országgyűlési képviselő vádját egyáltalán nem igazolta. Az ügyesség erre a Gortvay nevében emelt vádat elejtette s az eljárást beszüntették.

A Görgey-affér. Ugycsak ezen a héten, az előbbi tárgyalást egy nappal megelőzőleg befejezést nyert az ismeretes Görgey-affér is. Görgey Gyula, az ősz es. és kir. kamarás tudvalevőleg hosszú éveken át a legjobb barátságban állott a szerencsi főszolgabíróval, mignem Görgey egy gazdasági alkalmazottjának ügyéből kifolyólag meg nem haragudott Gortvayra, amikor aztán panaszt tett el-lene a vármegye alispánjánál. A pa-

naszban az volt elmondva, hogy a szerencsi főszolgabíró sportszerűen zaklatja és birságolja a feleket. A panasz folytán megindult fegyelmi vizsgálat teljesen tisztázta Gortvayt, mire a királyi ügyesség vádat emelt az ősz földesur ellen. Az ujhelyi törvényszék azonban, mint emlékeztetés, felmentette Görgeyt azon az alapon, hogy jóhiszeműen járt el. Mint már akkor megirtuk, ez az ítélet még Gortvay Aladár barátai előtt is csak rokonszenves lehetett, tekintve Görgey es. és kir. kamarás tisztelt személyét, melyről mindenki előtt kétségtelen, hogy ő tényleg jóhiszemű volt és tekintve, hogy reá nézve a legcsekélyebb büntetés is aránytalanul súlyos lett volna, magas rangja miatt. És ép ezért megnyugvással fogadjuk, hogy most a kassai kir. tábla is, amelyhez az ügy az ujhelyi kir. főügyész helyettes felebbezése folytán került, helyes indokainál fogva helybenhagyta az ítéletet, szintén megállapítván Görgey jóhiszeműségét. Az ügynek illetően befejezése annál megnyugtatóbb, mert közben Gortvay főszolgabíró részben a vármegyei tisztviselői kar nyilatkozatában, részben pedig mások elleni pöreiben amugy is megkapta a teljes elégtételt üldöztetéséért s így semmi szükség nem lehetett arra, hogy Görgey es. és kir. kamarás tisztelt alakjának súlyos kárán nyerjen még több elégtételt. Az ügy egyébként a kassai kir. főügyész felebbezése folytán a Curiához kerül.

HIREK.

Ijjász Gyula képkiallítása. A

fegyvercsörgés közepette, — tartja a régi példaszó, — halgatnak a Múzsák; és bizony, bár ma már, hála Istennek, némileg békésebb szellők járnak, még mindannyiunkban oly erősen bennünk van a háborus veszedelem fenyegető rémlettől való irtózás, még mindannyiunk érdeklődését annyira lekötik az e téma körül forgó gondolatok, hogy semmiféle kulturális esemény felé nem tudunk elég intenzív kíváncsisággal fordulni. Pedig az a képkiallítás, mely — a Kazinczy-kör szerencsés ötletéből — Ujhelyben holnap megnyílik, valóban megérdemelne a legfelfokozottabb érdeklődést. Ijjász Gyula, aki a Kazinczy-kör meghívására rendez nálunk képkiallítást, kiválóan erőstehetségű művész; Ujhelybe hozott képei művészi szenzációt fognak nyújtani a hozzáértőknek s amellet páratlan alkalmat igazi műalkotásoknak aránylag olcsón való megszerzésére.

A kiállított képek között találunk gyönyörű tájképeket, megragadó genre-képeket, sőt olyanokat is, melyeknek még az aktualitás is érdekességet nyújt, — aminő például Papp Antal az új munkácsi püspöknek felszentelését ábrázoló művészi festmény. Valamennyiben közös vonás azonban a felfogás előkelősége s a művész hatalmas technikai készütsége, mely azonban megalkuvást nem tűrő izmos, őseredeti talentum szolgálatában áll. Bizonyos, hogy a legszigorubb műértőknek is igazi lelki élményeket fognak ezek a képek szerezni.

A nagyértékű kollekciójának igen szép és alkalmas helye a Katolikus Kör Kazinczy-utcai helyiségének nagyterme, amelyben holnap délelőtt az eddigi terv szerint, — ha csak elfoglaltsága megengedi, — Meczner Gyula főispán fogja a kiállítást megnyitni.

— A Szabad lyceumból. A Szabad liceumban holnap közbejött akadályok miatt az eredeti programtól eltérően Fricz József dr. főgimn. tanár tart előadást Csokonairól 48 vetített kép kíséretében. A XVIII. század legnagyobb lírikusának életével és költői működésével fogunk megismerkedni. Szívesen gondolunk vissza Csokonai Vitéz Mihályra, hisz Petőfi kívül egyetlen egy költője sincs a magyar irodalomnak, akinek emléke oly mélyen behatolt volna a nép minden rétegébe. Felhívjuk a közönség érdeklődését az érdekes és szórakoztató előadásra.

— Csiky Kálmán meghalt. A magyar tudományos világ egyik értékes tagja, dr. Csiky Kálmán, a sárospataki jogakadémia rendes tanára, harminceves korában pénteken meghalt Monakóban. A fiatal tudós egészségét ez év tavaszán tüdőbaj támadta meg és orvosi tanácsra hosszabb időre Algírba utazott. A múlt hónap vége felé haza akart térni és hajón a francia Rivierára érkezett. Néhány napot Mentone-ban töltött és onnan átrándult Monakóba, ahol hirtelen annyira rosszul lett, hogy a monakói kórházba kellett beszállítani. Betegségéről értesítették családját és a fiatal tudós édesanyja, Csiky Kálmán műegyetemi tanár özvegye, született Gönczy Etelka, nyomban Monakóba utazott. Fiát még életben találta, de az orvosok már nem segíthettek rajta. Holttestét Budapestre szállítják és a kerepesi temetőben levő családi sírboltban temetik el.

— Adózók figyelmébe. Az adóügyi osztály értesíti a közönséget, hogy a f. évi adóelőírás befejezést nyert s felhívja az adózókat, hogy adókönyvecskéjüknek előírása céljából a város adóügyi osztályánál a dec. hó 12-től 20-ig terjedő időben a hivatalos órák alatt 2—10 korona pénzbírság terhe alatt jelentkezzenek.

— Felolvasó estélyek. A sátorlajuhelyi református iparos ifjúsági olvasó-egylet december 1-én tartott felolvasó estélye még az előbbieknél is nagyobb számú közönség jelenlétében folyt le. Ez alkalommal Lengyel István püspöki titkár ismertette egy tartalmas felolvasás keretében azt a szép hivatást, mely a nőkre vár egyháztársadalmi életünkben. Majd Papp Piroska szavalt a töle megszokott kedvességgel. Az egyesület holnap, vasárnap, azaz 15-ikén délután 6 órakor ismét felolvasó-estélyt tart. A műsor ezúttal bővebb, és karácsonyi vonatkozású lesz. Előadást tart Halász Dezső kereskedelmi iskolai tanár, szerepelni fognak még Enyedy Andor segédlelkész, Papp Piroska, Klamár Vilmos és az egyesület vegyeskara.

— Koresolyapálya megnyitása. A Töketerében most alakult Koresolyázó Egylet vasárnap délután nyitja meg koresolya pályáját cigányzenés nagy ünnepségek mellett.

— Ápolónői tanfolyam. Az Erzsébet kórházban dr. Chudovszky Mór igazgató-főorvos vezetése alatt álló ápolónői tanfolyamra eddig báró Sennyey Gézá, gróf Széchenyi Ernőné, Illésházy Mariska, Dobos Bertuska, Palinszky Margit, Langh Kornélia, Kasulyák Etelka, Micskey Éva, Rubis Ilonka, Vibirál Anna és Nagy Annuska iratkoztak be. A gyakorlati kiképzés reggel 6 órától déli 12 óráig, az elméleti oktatás este 5 órától 6 óráig tart.

— Az ünnepek reformja és a polgári élet. Két hét múlva életbelép a pápának az ünnepek megváltoztatásáról kiadott „motu proprio“-ja. A Gergely-féle naptárnak ez a megváltoztatása nem csupán az egyházi ünnepek rendjét szabályozza, hanem a polgári élet számos ágazatában is változásokat követel. Így például az igazságszolgáltatás a Gergely-féle naptár ünnepeit a törvényszolgáltatási szünetnek tekinti, amelyen tárgyalásokat, végrehajtásokat nem tartanak, váltóknál e naptár ünnepeire lejárat

időt nem ismernek el. — A posta a vasárnapi állami törvényes szünetelését a Gergely-naptár ünnepeire is kiterjesztette. Az iskolákban szünetel az oktatás e napokban és még a más vallású tanulókat sem oktatják az állami iskolákban. A Gergely-féle naptár ünnepeihez alkalmazkodott az ipar és kereskedelem is. Érthető, hogy a pápai rendelkezés a polgári hatóságokat is foglalkoztatta. Maguk a miniszteriumok sem tudván eligazodni, a közoktatási miniszteriumhoz fordultak tájékoztatás végett, annál is inkább, mert az ünnepek megtartása vagy meg nem tartása a közoktatásban is nagy változásokat okozna. — Mint értesülünk, a közoktatási kormány a római kuriának az egyes borbosai bizottságokban adott értelmezését elfogadta, tehát az állami oktatási intézetekben ezentul is megtartják a Gergely-naptárnak azon ünnepeit is, amelyekben a hívők polgári munkáikat végezhetik s amelyekben az istentiszteletben részvételre a pápa buzdítja a híveket, de a megjelenést nem teszi lelkiismeretben kötelezővé. Ezzel az utólagos értelmezéssel azután a hatóságok hivatalos rendje változatlanul megmarad.

— Visszatartott kivándorlók. Szerdán délután nagy csapat ember ládákkal, batyukkal felszerelve vonult be rendőrök kísérete mellett a nagyállomástól a rendőrségre. Ezek az emberek, számszerint 21-en, Amerikába akartak kivándorolni, azonban az új miniszteri rendelet értelmében, mely a kivándorlást a legszigorúbb feltételekhez köti, itt Újhelyben feltartóztatták s kihallgatásuk után illetőségi helyükre utasították őket.

— Halálózás. Mint részvétellel értesültünk ma délelőtt elhunyt Reichard Dániel 82 éves korában. A megboldogult városunknak régi és érdemes polgára volt. Temetése holnap délután lesz.

— Új százkoronások. Mint értesülünk, a jelenleg forgalomban levő százkoronások gyakori hamisítása miatt már a karácsony előtti napon forgalomba kerülnek az új százkoronások, melyeknek két nyomásában vörös foltok vannak, hogy nehezebben legyenek hamisíthatók. Az új százkoronásoknak a szövege a régi, de a rajza mely kitűnően sikerült, teljesen új.

— A posta karácsonya. (A közönség figyelmébe.) A karácsonyi és újévi csomagforgalom ideje alatt a postai küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak úgy biztosítható, ha a közönség a csomagolásra és címzésre vonatkozó postai szabályokat betartja. Különösen szem előtt tartandók a következők: Pénzt, ékszer, más tárgyakkal egybe csomagolni nem szabad. Ha a csomag értéke legalább 100 korona, vagy ha a csomag készpénzt, ékszer, zsebrót, arany vagy ezüst tárgyat tartalmaz, valamint abban az esetben is, ha a csomag terjedelme az 1 köbdecimétert meg nem haladja, minden egyes csomaghoz külön-külön szállítólevelet kell kiállítani. Az ilyen csomagokat csak a kir. postahivataloknál lehet feladni; a postai ügynökségeknél csak akkor, ha az értéknylvántás az 1000 koronát meg nem haladja. Csomagolásra falda, vesszőből font kosár, viaszos vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű és csekélyebb súlyu tárgyakkal pedig erős csomagoló papír használható. A vászonba vagy papírba burkolt csomagokat, göb nélkül való zsinaggal többszörösen és jó szorosan kell átkötni, a zsinag kereszteszési pontjain pedig pecsétviasszal lezárni. A címet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, úgy a cím fatáblácskára, bőrdarabra vagy erős lemezpapírra írható, melyet tartósan a csomaghoz kell kötni. A papírokra irt címeket mindig egész terjedelmében kell a burkolatra felragasztani. Felette kívánatos, hogy a feladó nevét és lakását, továbbá a címirat összes adatait feltüntetett papírlap legyen magá-

ban a csomagban is elhelyezve arra az esetre, ha a burkolaton levő címirat elveszne. — Kívánatos továbbá, hogy a feladó saját nevét és lakását a csomagon levő címirat felső részén is felírja. A csomagok tartalmát úgy a címíraton, mint a szállítólevélen szabatosan és részletesen kell jelezni.

— Öngyilkos olaszlisztkai gazda. Sánta Mihály jómodu olaszlisztkai gazdaember a múlt héten házának padlásán felakasztotta magát s mire tettét észrevették, meghalt. A szerencsétlen embert a feletti elkeseredése vitte erre a végzetes cselekedetre, hogy egy barátjának nagyobb összegű váltót irt alá, amelyet aztán rajta hajtottak be.

— Az elmebeteg karácsonyfája. Az elmebeteg karácsonyfájára újabban a következő adományok folytak be: Kincsessy Péter 20 kor., Kassai püspöki iroda, Tomcsányi Pálné, Vladárné 5—5 kor., dr. Szepessy Arnold 3 kor., Haas Fülöp, dr. Csöke József, Prikud Pál 2—2 kor. Szíves adományokért fogadják az Igazgatóság hálás köszönetét. — Dókus Gyula alispán egy doboz szivarvéget adományozott az elmebeteg részére.

— A vízmű november hóban. A városi főmérnök a vízmű november havi állapotáról és működéséről a következőket jelenti: November havában a vízmérő óra szerinti fogyasztás 6899-800 köbméter volt. Belső vízvezetési felszerelés megvizsgáltatott 60 esetben. Bekapcsolási és megfürési munkálatok megvizsgáltatott 60 esetben. A 2 Diesel motor egész hónapban 1067 órát volt üzemben. A város egész területén 48015 köbméter vízvezetési vizet, egy nap alatt átlagban 1600 köbméter vizet fogyasztottak. A múlt év megfelelő havában 61740 köbméter vízvezetési vizet, egy nap alatt átlagban 2058. köbméter vizet fogyasztottak.

— Ellátás iskolába járó tanulóknak. Intelligens izr. családnál gimnáziumba, polgári- vagy kereskedelmi iskolába járó 1—2 tanuló teljes ellátást nyerhet. Cím: a kiadóhivatalban.

— Pénzforgalom és a háború. A nép körében a háborútól való félelem egyre terjed és ez az aggodalom különösen pénzügyi téren és a takarékbetétek visszavonásában nyilatkozik meg igen hátrányosan. Így a jegybank legutóbbi kimutatása szerint a bank ezüst- és nikkelpénzállománya egy hét leforgása alatt tizenkét millió koronával csökkent, mert a vidéki közönség a bankjegyeket mind nagyobb tömegekben ezüst- és nikkelpénzre váltja át. A jegybank aranykészletének megóvása végett két hét óta teljesen beszüntette az aranykád kiadását átváltás és bankjegybévalás céljából. A forgalomba került ezüst- és nikkelpénz pedig a forgalomból kivonatik, nyilván azért, mert a nép az ércet elrejt. A takarékbetétek terén is nagyon érezhetővé válik a háborús félelem. A betéteket nagy összegekben visszaveszik és még a postatakarékpénztárból is a kis betevők kiszedik a pénzüket. Így most az esztendő óta nem észlelhető eset állott be, hogy a postatakarékbetétek összege lényegesen mecsappant. A november havi kimutatás szerint ugyanis e hónapban a visszafizetés 2.459 millió koronával haladta meg a betétek összegét. A betevők száma ezernyolevankilencel apadt. A magánintézeteknél a betétek elvonása még nagyobb mérvet öltött.

— Az anyák büszkesége a szép és egészséges gyermek, hogy ez elérhető legyen, igyék minden gyermek a hidegebb idősokban állandóan Zoltán-féle csukamájolajat, melynél kiválóbb készítmény nem létezik, mert tápereje nagy, szaga, ize nincs és könnyen emészthető. Üvegje 2 kor. kapható a készítő Zoltán Béla gyógyszerárban Budapesten és a gyógyszerárakban is.

Szemgyógyintézet van Miskolcon.

Kérem, jegyezze meg

magának a kávépótlék bevásárlásánál határozottan K a s s a i „Franck“-ot kérni és a kávédaráló gyárjegyre ügyelni, akkor biztos hogy a „Valódi“ minőséget kapja.

SZÍNHÁZ.

** Limonádé ezredes. Szerdán a Gólya előadása szerzett a maga vas-kos, burleszk angol humorával néhány derűs perccel a közönségnek s erről az előadásról ezenkívül mást alig is jegyezhetünk fel, azonban annál több dícsérettel szólhatunk a csütörtöki bemutatóról, mely a maga gyorsan perdülő összevágó előadásával ismét nagy sikert hozott a társulatnak és pedig ezúttal az operett-emsemble-nak. Harsányi Zsolt és Vince Zsigmond nem nagyigényű, de igen ügyes és helyenként meglepően kedves bohózatát oly precíz és sikerült előadásban hozta színre a társulat, hogy vele igazán zavartalan élvezetet szerzett a közönségnek. Nagy sikere volt e kitűnő előadás keretében egyik-másik olyan tagnak is, aki az előbbi operett előadások során még nem egészen megfelelően érvényesült; s ez annak a jele, hogy valamennyien hasznavehető, értékes talentumok, akiknek csak a kellő alkalmat kell megadni ahhoz, hogy képességeiket teljesen kimutathassák. Így ezen az estén tetszett először igazán Radványi Dezső, aki úgy látszik ezúttal különösen jó diszpozícióban gyönyörűen énekelte egy pár dalát. Igen tetszetek Sarkadi és Gömörly alakításai is, a nők közül pedig Belezna, Szécsi Ema, Fekete Rózi. Természetes, hogy Nagy Imre, aki a címszerepet játszotta, s aki az újhelyi közönségnek immár kiundott és akkreditált kedvence, ezúttal is előljárt a tapsok learatásában s ezúttal, bravuros, művészi alakítást adott. Igen jó volt egy epizód szerepben Oláh.

Pénteken mérsékelt helyárrakkal „Az iglói diákokat“ Farkas Imre nagy népszerűségű színjátékát játszották kissé hevenysített előadásban.

Heti műsor:

Vasárnap d. u. „Sulamit“ (félhelyár.) este „Leányvásár“ páratlan. Hétfőn „Cigányszerelem“ páros. Kedden „A farkas“ páratlan. Szerdán „A frankfurtiak“ páros.

IRODALOM.

— Skála. Ozorainé könyve. Csak asszony tudhatta ezt a könyvet, így, ilyen jól megírni. A női lélek skáláját csak nő ismerheti és jelentetheti meg előttünk ilyen szabatosan. Kezdve a poetikus gondolatokkal telt egyszerű leánylélektől, a kiismerhetetlen, komplikált asszonyiságig minden hang minden vonás plasztikusan rajzolódik meg ebben a könyvben, melyet a szerzőnő Ozorainé Kálmán Margit „komédiá“-nak nevez. Érdekes és eredeti gondolat volt már maga az is, hogy egy asszony életét, szerelmes ábrándjait a skála egyes hangjaihoz hasonlíttja s dacára annak, hogy ezek az

egy hangok mind más és más formájában állítják elénk a nőt, a mű maga mégis szerves egészet, összefüggő történetet képez. A hősnő lelki skálájának első hangját a szerelem csalja ki s ez az első szerelem váltja ki a skála utolsó hangját is. A nagyon érdekes, megkapó művet a Magy. Tud. Akadémia a Karácsonyi pályázaton dícséretével tüntette ki és méltán, mert bátran állíthatjuk, hogy Ozorainé „Skála”-jában nincs egyetlen fals hang sem.

C. F. Mayer: A barát násza és egyéb novellák. Az Athenaeum Könyvtár, mely sorra adja a világirodalom legnagyobb remekait, legutolsó kötetében a svájciak legnagyobb német írójának legkiválóbb novelláit ismereti meg a magyar olvasóközönséggel. A barát címe: násza rendkívül érdekes, szinte izgalmas történetét Dantevel, minden idők legesodálatsabb költői talentumával beszélgeti el! És olyan ragyogó költői nyelven, hogy teljes illúziót ébreszt. Elhisszük, hogy Dante beszél el, hogy Dante fantáziája és poézise csillog fel előttünk. A kötet egy másik novellája: Az asszonybíró, mely különben „A barát násza” és az ugyancsak ebben a kötetben kiadott: Gusztáv Adolf apródja című elbeszélés mellett, a híres svájci legnagyobb remeke: a művészi tömörségnek nagyszerű példája. Egy-két vonás realiztikus élet-hűséggel varázsol elénk alakokat és eleveníti fel korukat, milliójuket. Azt hisszük, ezek a jól összeválogatott novellák, melyeket Lányi Géza Viktor nagy hozzáértéssel és bravúrral fordított le magyarra, csak gyarapítani fogják az Athenaeum Könyvtár eddigi sikereit. A gyönyörű kötetecske fedő lapjának művészi és jellemző illusztrációja Basch Árpád műve. A kötet ára 1 K 90 f.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Munkatársainkat — s általában mindazokat, akik karácsonyi számba cikket óhajtanak közzétenni — felkérjük, hogy dolgozataikat a lehető legrövidebb időn belül hozzánk juttatni sziveskedjenek.

Felélős szerkesztő: **Dr. Adriányi Béla.**

Helyettes szerkesztő: **Teleky Sándor.**

Laptulajdonos: **Ehlerth Gyula.**

2643/1912. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

A sátoraljaujhelyi kir. törvényszéki 20189/1912. számú végzése folytán a Sátoraljaujhelyi Takarékpénztár 500 kor. követelésének és járulékaiknak behajtása végett 1912. évi decz. hó 27-én délután 2^{1/2} órakor Nagytornyán, a végrehajtást szenvedő lakásán elárverezem azon 800 koronára becsült ökröket, melyeket a sátoraljaujhelyi kir. törvényszék 19052. 1912. sz. végrehajtást rendelő végzése alapján a sátoraljaujhelyi kir. járásbírói 1912. V. 1728/1. számú végrehajtási jegyzőkönyvben 1 tétel alatt lefoglaltam.

Sátoraljaujhely, 1912. decz. 6-án.

Rosner Imre,
kir. bir. végrehajtó.

Szőlőoltvány eladás.

Alólírott nál eladó 20%-al **most olcsóbban** mint tavasszal:

40000 db. gyökeres fás oltvány,
7000 „ sima zöld oltvány és
90000 „ gyökeres Rip. Portális

Érdeklődőknek készséggel ad — levélileg is — bővebb felvilágosítást

Molnár Mihály,
Abaujszántó.

Szőlőbirtokosok!
Berlandieri x Riparia Teleki
a jelenkor legjobb alanyvesszője
Mielőtt szükségletét
amerikai vesszők és oltványokban
beszerzi, kérje nagy képes
arjegyzékünket
a melyet mindenkinek ingyen
és bérmentve küldünk meg!

TELEKI ZSIGMOND
szőlőtelep kezelője **Villány.**

A fegyvertartásról

alkotott és életbe lépett vármegyei szabályrendelet értelmében úgy a községi és körjegyzőknek, valamint a fegyvert, lőport és töltényt elárúsítók részére szükséges nyomtatványok kaphatók

a „Zemplén” könyvnyomdájában.

LEGUJABB SZERKEZETŰ
CZIMBALMOK

Schunda V. József
cs. és kir. udvari hangszer-
gyáros hirneves gyármányából
állandó bizományi raktár
van
Sátoraljaujhelyben
= Rákóczi-utca 24. sz. alatt. =
Igen kedvező részletfizetési módozatok.
Vidéki megrendeléseket azonnal szállít.

Nagy butor-, szőnyeg- és függöny-raktár.

WINDT JAKAB és LAJOS
BUTORKERESKEDÉSE és ZONGORATERME
Sátoraljaujhely. Kazinczy-utca 3. szám.

Nagy raktár: háló-, ebédlő- és szalon szobákból, tölgy, kőris, dió, bükk, mahagoni és palisander fából készült fényezett faminőségekben.
Egyedüli elárúsítója a „Slavonia” keményfa butorgyár készítményeinek.
Vas- és rézbútor legjobb kivitelben.
KÉPEK, GYERMEKKOCSIK
FÜGGÖNYÖK, ÁGYTERITŐK, SZŐNYEGEK,
Mindennemű szőnyegek készítését bármely színben és nagyságban olcsón elvállalom.
Saját műhelyünkben minden e szakba vágó munkák gyorsan s pontosan készíttetnek rajz és méret szerint is.
Vevő kívánságára egy helyben mint vidéken bármikor is díjtalanul szívesen megjelenek.
Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölünk.
Állandóan raktáron tartunk:
Három rétü löszőr madraczot, egy ágyba való 50 korona.
„ „ affrik „ „ „ 15 „

Elsőrendű zongorák gyári raktára.
Egy használt fordítható tekeasztal jó állapotban jutányos áron eladó.
Legolcsóbb butorbevásárlási forrás.

Kivánatra kedvező fizetési módozatokat nyújtok.

Elsőrendű butorok gyármányai.

Grand **ESPLANADE** Szálloda Nagy **BUDAPEST,**
HOTEL SZÁLLODA III., ZSIGMOND-UTCZA 38-40.
Telefon 130-35.

a Szent-Lukács- és Császár-gyógyfürdőkkel szemben. (Rózsadomb parkos tövében.)

A modern technika legújabb vívmányainak alkalmazásával teljesen újonnan épült hat emeletes szálloda pazar fényvel berendezett **250 szobával** Rézbutor, központi légfűtés, minden szobában hideg-, melegvíz, villanyvilágítás, Lifttek, külön olvasó, társalgó, író-szobák stb.

Elsőrangú étterem és kávéház.
Penziónrendszer is. Kereskedelmi utazók és fürdőzőknek igen alkalmas. A vonatokhoz saját autojáratok.

Villamos közlekedés minden irányban. — Mérsékelt polgári árak.
Uri és női fodrász a házban.

Szíves pártfogást kér **PALLAI MIKSA,**
igazgató-tulajdonos.

A VILÁG-LEGJOBB

Az angol király
szállítója.

Különlegesség:
„Kingdom-Blend“
Five o'clock-Tea S. M.
Öfelsége az angol király
szállítója.

U.K. TEA COMPANY
LONDON E.C.

A walesi herceg
szállítója.

„U. K.“-TEA
a legkiadósabb és legzama-
tosabb.

Főraktár: **Vilkovszky Kálmán, Grosz Soma, Bilanovits P.**
és Társa és Tóth Lajos kereskedéseikben.

Szerszám és műfa eladás.

266 darab fölgyfa, 155 darab szilfa
76 „ cserfa, 23 „ kőrisfa

zárt ajánlat utján a legtöbbet ígérőnek lábon eladatik.

A fa a révleányvári erdőben és az örhegyi vadaskertben bármikor megtekinthető. December hó 20-án tul beérkező ár-ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál és előzetes értesítésre perbenyiki vasutállomásra kocsit küld

az örhegyi uradalmi tisztartóság,
up. Perbenyik.

Kiadó

egy elegáns garzon szoba
külön bejárattal, teljes kiszolgál-
lattal. — Czim a kiadóhivatalban.

PFEIFFER SÁNDOR

építész-építőmester

Sátoraljaújhely.

Iroda és telep:

Arpád-utca 19. szám. Saját ház.

Elvállal: mindennemű épü-
letek tervezését és felépítését,
építkezések művezetését és le-
számolását, **tűzbiztos** gipsz és
vasbeton mennyezetek készítését,
minden néven nevezendő **vas-
beton szerkezetek stati-
kai számítását és azok ki-
vitelét;** cement, granittó-terasztó,
keramit, aszbeszt, aszfalt, stb.
burkolatok készítését.

Állandó raktár: román és
portland cement, homlokzat kö-
por, gipsz, aszfalt, szigetelő-lemez
és kátrány termékekben.

Wilhelm Henrik utóda

Nagy butorraktár. **BLUM GÉZA** Szőnyeg és függöny áruház.

SÁTORALJAUJHELY.

Teljes lakberendezések: ebédlő-, háló-, uri- és szalon-
szobáknak dió-, tölgy-, bükk-, ma-
hagoni- és palisander fából készült butorokból.

Vas- és rézbutor.

MŰVÉSZIES KIVITELŰ KERETES KÉPEK.

heti részletfizetésre.

GYERMEKKOCSIK

legújabb és legfinomabb kivitelben.

Torontáli, Szmiina, Tilim és hollandi szőnyegek
nagy raktára.

Csomózott szőnyegek készítését bármely színben és mérethben elvállalok.

FÜGGÖNYÖK, ÁGYTERITŐK

nagy választékban.

Applikált store, bonne—femme, vittáge

Dupla ágyteritők.

Asztalos és kárpitos műhelyemben bármily e szakba vágó
munka készül.

Rajzok, tervek és költségvetéssel szívesen szolgálók.

MEGYEI ÁLTALÁNOS BANK

részvénytársaság

SÁTORALJAUJHELY.

Elfogad betétet kamatozás végett.

Leszámitol váltó- és jelzálog-kölcsönöket

Bevált külföldi pénzeket (dollárokat).

Folyó számlahitelt és ovadékot nyújt kedvező feltétellel

Eszközöl 10-től 50 évig terjedő

törlesztéses kölcsönt

Vásárol megbízásra értékpapírokat és sors-
jegyeket és előlegzi az értéket havi törlesztésre.

Elvállal minden a bankszakba vágó megbízást.

A Megyei Általános Bank részvénytársaság

Igazgatósága.

Makulatura papírok

olcsó áron kaphatók
kiadóhivatalunkban.

Már megjelent

Kapható kiadóhivatalunkban és az elárusítóknál.

Palaczk érett bor eladás.

1906. évi Asszú tokaji palaczk	3 K. — f.
1905. évi Szamorodni lit.	2 K. — f.
1904. évi Szamorodni tokaji „	1 K. 40 f.

Továbbá régiebb Szamorodni és Asszú borok tokaji palaczkokban 3—10 koronáig kaphatók.

Dókus Mihály
Sátoraljaujhelyben.

Nincs tészta

sem kuglóf, sütemény stb. egy adalék dr. Oetker-féle sütőpor nélkül, általa azok nagyobbak és lazábbak lesznek, szép kinézésűek és könnyen emészthetők. Ha tésztafélék dr. Oetker-sütőporával lesznek készítve, úgy különösen gyermeknél, hus és más összetett ételekkel szemben előnyben részesítendők, mert azok izletes alakban, az emberi szervezetnek szükséges tápanyagokat, mint tejet, vaját, tojást, cukrot tartalmaznak és a mi a gyermeknél fontos, könnyen emészthetők.

Készítsen tehát gyermekei részére sok ily tésztát

Dr. Oetker-féle sütőporral á 12 f.

mely milliószor jónak bizonyult vényekkel minde-
nütt kapható.

Vigyázzunk, hogy csakis valódi dr. Oetker-gyártmányt kapjunk kézhez.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a Réthy-féle pemetefü cukorkáknál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-félét kérjünk mivel sok hasznatlan utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabkáján rajta van a „Réthy“ név.

1 dob 60 f. Nagy dob. 1 kor. Mindenütt kapható.
Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Legrégibb, legelőkelőbb márka

Gróf Keglevich István utd.

COGNAC

BUDAFOK.

A legbiztosabb szer

INFLUENZA

és fertőző betegségek ellen.

16180/1912. sz.

Sátoraljaujhely r. t. város polgármesterétől.

Hirdetmény.

Felhívom a város azon szőlőbirtokosait, kik idei bortermelésüket még el nem adták, hogy az idén termett és még el nem adott boraik mennyiségét legkésőbb folyó hó 18-ig Székely Lajos v. közg. gyakornoknál (Városháza I. emelet, 6. szoba) feltétlenül jelentsék be. A bejelentés a jelzett határidőig hétköznapokon d. e. 9—10 órák között eszközölhető.

Sátoraljaujhely, 1912. december hó 2-án.

Farkas Andor,
polgármester.

Nagy Karácsonyi Czipővásár

FÖLDES FERENCZ

czipőáruházában

Sátoraljaujhely, Főtér, (a Kossuth-szobor mellett)

Női box gombos és füzös	8 kor. és feljebb
Női Chewraux gombos és füzös	9 " " "
Női amerikai czipők, világgyártmányu 12, 15, 18, 20	" " "
Férfi Pitling sima czipők	7 " " "
Férfi box sima és bélelt czipők	9 " " "
Férfi „ gombos és kapcsos czipők	9 " " "
Férfi Chewraux gombos és kapcsos czipők	10 " " "
Férfi amerikai czipők, világgyártm. 12, 15, 18, 20	" " "
Házi czipők és papucsok	K. 150-től 8 K.-ig.

Vizhatlan vadászczipők és csizmákban nagy választék!

Valódi orosz és angol hó- és sár-czipők!

➔ Színes báli czipők nagy választékban! ➔

Szegő Sándor

divatáruházában

karácsonyi nagy vásár

megkezdődött.

Szénhiány

daezára leggyorsabban szállít
Salgótarjáni és Porosz darabos-, koczka-, dió- és akna-
szenet szobafűtési és üzemi cze-
lokra, teljes kocsirakományokban

Telefon szám 17.

NEUMAN JENŐ
Sátoraljaujhely.

Strom Testvérek

hatóságilag engedélyezett

villamossági felszerelések vállalata

Sátoraljaujhely, Kossuth Lajos-utca 26. sz.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy
Sátoraljaujhelyben, Kossuth Lajos-utca 26. sz. a. egy

villamossági berendezési vállalatot
nyitottunk.

Elvállalunk villamvilágítási beren-
dezéseket, villamcsengők, házi tele-
fonok és villamhárítók felszerelését
és jó karban tartását, ugy helyben,
mint vidéken is.